

ZWAANTJES STRALEN ALS STERREN

An evening at Neuschwanstein (gezien en gehoord 11 april 2018 in de aula van het Cygnus)

"Bij voorbaat dank voor een lovende recensie," mailde projectleider Paul van Ravels me toen hij me enkele dagen geleden het programmaboekje stuurde. "Was het wat je had verwacht?" vroeg zangcoach Marianne Selleger me bij de borrel na de voorstelling op 11 april. "We hoorden je keihard lachen," zeiden enkele vocalisten toen ik ze achteraf tegemoet kwam. Leerlingen die hadden meegespeeld in het orkest van dirigent Ryan Bancroft keken me na het eindapplaus vragend aan en probeerden mijn stemming te peilen.

Bravi! Bravissimi! zijn de uitroepen die horen bij het genre opera. Sinds Monteverdi in Mantua voor het eerst zijn Orfeo liet afdalen naar de onderwereld om daar zijn te vroeg gestorven Euridice terug te halen is dit genre een dikke 400 jaar verder geëvolueerd. Stevige loten aan deze evolutionaire stamboom zijn natuurlijk Mozart, Tsjajkovski, Bizet, Wagner en Verdi. En al die grote namen hebben voorwerk gedaan voor componist Toek Numan en consorten. Want in het voorjaar van 2018 gebeurde er iets unieks: An evening at Neuschwanstein ging in première, de even verrassende als onvermijdelijke voortzetting van een traditie waarin librettisten en componisten staan op de schouders van de reuzen uit het verleden.

Want die indruk gaf de productie. Niet een eclectisch, kaleidoscopisch samenraapsel van losse flarden input van leerlingen die met een listige rode draad aaneen waren geregen door een ervaren professional. Maar juist een vanzelfsprekend geheel dat op een onontkoombare manier ter wereld was gekomen, af, intact en ondeelbaar. Voorbeeld? Zo ongeveer als Pallas Athena, geheel volwassen en met fonkelende wapenrusting, wordt geboren uit de schedel van de aan hoofdweeën lijdende Zeus.

Ik zou de vergelijking verder kunnen trekken en vermelden dat Athena altijd maagd blijft, en het thema maagdelijkheid in dit brainchild (!) van componist Numan en regisseur Straat kunnen problematiseren. Zo kan ik dan ingaan op de maagdelijk witte kleding van de 90 deelnemende leerlingen die vast verwijst naar de kleur van een zwaan en/of naar het feit dat ze nog een onbeschreven blad zijn, een tabula rasa. Maar dat in deze Cygnus-opera Noah als Odette wel degelijk zwanger wordt (of toch niet?) en dat waar Hephaistos zo opgewonden raakte dat hij het dijbeen van Athena bevlekte, Leeuw Siegfried zijn zaad vermorst in fietsenhok en natuurkunde-kabinet. Maar misschien voert dat allemaal te ver.

Laat ik dichterbij mezelf blijven. Ik ben al een decennium docent op het Cygnus. Maar op de avond van 11 april 2018 schaamde ik me. Want wat bleek? Ik heb al die jaren geen flauw idee gehad wat er ècht omgaat in onze zwaantjes van wie ik dacht dat ik wist wat ze wilden. Ik heb al die jaren niet doorgedacht dat al dat onderwijs maar bijzaak is, dat ik als docent een minieme bijrol heb, maar eigenlijk vooral als nar of in het beste geval als aangever. Lessen zijn irrelevante intermezzi tussen de aria's, duetten, recitatieven en koorzangen in de levenskunst van onze leerlingen.

An evening at Neuschwanstein gaat over de Cygnianen en het Cygnus. In die volgorde. Leerlingen, of nee, tieners zijn op zoek. Op zoek naar zin, naar een toekomstig zelf, maar ook naar de geruststelling dat de keuzes die ze maken de juiste zullen zijn. En ze hopen dat dat wat ze is voorgespiegeld bewaarheid wordt: dat zij zelf de sterren zijn die het sterrenbeeld Cygnus vormen.

Maar deze opera geeft vooral antwoord op één cruciale vraag: wat maakt het Cygnus significant, uniek, anders dan al die andere scholen? Wat voegt déze school toe aan het leven dat die honderden kinderen meer dagen dan thuis bij ons doorbrengen? Laat dat nu net ook een discussie zijn die docenten en directie al jaren bezighoudt: wat is ons unique selling point?

Wat is onze specifieke missie? Diploma's uitdelen? Zwarte scholen zwart houden? Wereldburgers bakken? Waar willen we eigenlijk heen met die kids? Hoe willen we ze afleveren? Nou, heel eenvoudig: zo. Zo willen we ze zien: met zijn negentigen op de vloer van onze aula, strak musicerend, bloedserieuze aria's kwelend, complexe recitatieven orerend, maar vooral samen iets geweldigs voortbrengend dat alleen daar op dat moment bestaat. Alleen maar mooi en prachtig? O nee, soms ook plat komisch en genant ranzig. Deze opera is heel compleet. Is het geheel dus meer dan de som der delen, zoals het cliché wil? Ja. Dat is waar. Maar individueel talent, persoonlijk karakter en soms regelrechte type-casting gaf ballen en smoel aan de zwanenzwerm. (En welk genie heeft die spannende titel bedacht, waarin Zweinstein, A Night at the Opera en het Duitse woord voor piemel om de aandacht strijden?)

Maar de kracht zat hem ook in de contrasten en de paradoxen. Het wit en zwart dat klapwiekte door die aula, het hoogdravende en het ronduit obscene, de slapstick en de operetteske sentimentaliteit, het tragikomische "Brugklaswerpen", allemaal gedragen en omhuld door muzikale citaten uit Carmen, het Zwanenmeer (!), Figaro, Don Giovanni en nog veel meer. Maar vooral ook veel Toek Numan, de componist die de eigen woorden van de leerlingen van muziek en extra impact voorzag. Uitgevoerd onder leiding van een volgens de orkestleden altijd vrolijke Ryan Bancroft.

Aan alle leerlingen die ik heb zien en horen spelen, dansen, kruipen, gillen, zingen, reciteren, klapwieken met hun neuzen op het raam, blik naar buiten, naar de toekomst: ik zal jullie nooit meer alleen kunnen zien als "gewoon" leerlingen. Jullie sidderen van potentie en talent. Jullie stralen als de sterren in ons eigen schoollogo. Jullie hebben met deze opera het Cygnus op zijn plaats gezet. Dit is vanaf nu de missie van onze school, het vluchtplan. Jullie hebben de school richting gegeven, hoop en trots. En mij, wat deden jullie met mij? Jullie hebben me een nieuwe bril gegeven, rode oren en keelpijn van het lachen. En nog veel langer had ik willen roepen: Bravi! Bravissimi!

Eric Schneiders

Omdat eigenlijk niemand onvermeld mag blijven (zeker niet de mensen die vooral achter de schermen zich het vuur uit de sloffen hebben gelopen) plak ik hieronder het overzicht van de volledige crew.

BEGELEIDEND TEAM

Regisseur
Xander Straat
Projectleider
Paul van Ravels
Componist
Toek Numan

Dramaturge, begeleiding
librettoschrijvers
Laura Minderhoud
Dirigent
Ryan Bancroft

Zangcoach
Marianne Selleger
Koorrepetitor
Liselotte Westerterp
Dans- en bewegingscoach
Susanne Reitz

MUSICI

Viool
Lara Becker
Juliëtte Kok
Laura Kroon
Savo Muheddin
Dafina Nestorovski
Geert Noordzij
Karlijn Overdijkink
Miki Rigutto
Roemer Schrijvers
Miekje Schwippert
Liv Straat
Cello
Sarah Dekker

Johannes de Koning
Vicky Vaczi
Dwarsfluit
Maria Becht
Nienke Smid
Blokfluit
Maartje Eggen
Klarinet
Raul Wolters
Trompet
Thies Harms
Saxofoon
Wieb Attema

Gitaar
Marius Bremmer
Abel de Lange
Basgitaar
Milo Fordham
Toetsen
Oriane Burke
Femke Neuvel
Kaan Yaman
Drums
Mink Hageman
DJ
Maas Sorko

VOCALISTEN

Solisten meisjes
Noah Claassen *sopraan*
Teresa Garcia Duenaz *sopraan*
Vita Hooglandt *alt-mezzo*
Fenna Heijbroek *sopraan*
Tessa Heijbroek *alt*

Solisten jongens
Mas Doornik *jongens tenor*
Alexander Hiebsch *bariton*
Leeuw van Moerkerken *tenor*
David van Oppenraaij *jongens sopraan*

Rosa Anders *sopraan*
Sophie Collé *sopraan*
Yvonne Dijksterhuis *alt*
Simone Ernens *sopraan*
Step Grootens *sopraan*

Koorzangers
Anna Rosa Klaver *alt*
Charlotte Kling *alt*
Meike Klunder *sopraan*
Luca Larsen *sopraan*
Nerys Lont *sopraan*

Jade Looze *alt*
Welmoed Kuit *sopraan*
Lena Tulner *sopraan*
Paula Vermaas *alt*
Mette Vonkeman *sopraan*

DANSERS

Teun van Asbeck
Ties Dankkaart

Merijn van Grevengoed
Lynn Rammer

Dana Lefèbre

ACTEURS

Zora van de Berg
Merijn van Grevengoed

Yvonne Dijksterhuis
Cécile de Graaf
Anouk Gfeller

Femi Niemeijer
Suzanne van Spijker

DECOR, KOSTUUMS, GRIME

Cato Boon
Ruben Breslau
Cécile de Graaf

Step Grootens
Ela Kool
Sophie Otten

Zosia de Ruyter
Suzanne van Spijker
Chaimae Semali

PRODUCTIE-ASSISTENTIE, PUBLICITEIT, PROMOTIE, KAARTVERKOOP

Luna Berghegen

Madelif van Meggelen
Zosia de Ruyter

Leonoor van Vliet

FOTOGRAFIE

Annabelle Drabbe

TECHNIEK

Bram Reedijk

Step Grootens

Jona Wolff

LIBRETTO

Floor Eijkelboom
Milo Fordham
Sterre Gesbert
Alyssa van Haren
Isis Knijff

Luca Larsen
Leeuw van Moerkerken
Mijntje Moll
Amber Netten
Lynn Rammer

Paul van Ravels
Zosia de Ruyter
Miki Rigutto
Suzanne van Spijker
Liv Straat

